

MAGYAR VIDÉK.

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ

ÉS

TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Megjelenik: Szerdán és szombaton.

Előfizetési feltételek:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Egy száma ára 6 kr.

A lap kiadóhivatala **Nobel Armin** könyvkereskedésében van, hová az előfizetési küldendők, minden egyéb küldemény a szerkesztő nevére (polgárhiskolai épület) czímezendő.

Hirdetések

négyzet centiméternyi tér szerint számítanak. — Egyszeri beiktatás ára minden négyzet centiméterért 1 krajcár. — Bélyeg külön 30 krajcár. — Előfizetők kedvezményben részesülnek.

Nyit tér petitsonként 10 kral számítatik.

Egy „pium desiderium.”

Városunkban az utóbbi időben üdvös mozgalom indult meg, melynek csak azt kívánjuk, hogy siker is koronázza.

A kir. tábla decentralizatiója kilátásba van helyezve, s mivel a Dunántúl is megkívánja a maga Konzát, a pápaiak tartanak erre igényt.

Persze nem magunk leszünk a versenytérén.

Ott van Szombathely a maga hatalmas pártfogójával, Szell Kálmánnal. É város mellett szőlőszőlő is, hogy az utóbbi években bálmalátosan haladt és emelkedett, úgy hogy e tekintetben Pápa nem versenyezhet vele. Számba vehető továbbá Sopron, Győr, Székesfehérvár, sőt talán Veszprém is.

E városokkal szemben a mi városunk szintén a rövidebbet húzza. — tehát mit remélhetünk?

Kereset, vagy talán éppen semmit, ha azon helyek fognak kijelöltetni a kir. táblák székhelyét, melyek szociális és finansiális tekintetben előre vannak.

De azért nem szabad elesztügednünk. Nem pedig azért, mivel nemcsak a szociális és finansiális, hanem a kulturális szempont, ugyszintén a földrajzi fekvés is veendő tekintetbe, ha arról van szó, hogy a dunántúli kerület, melyik városába helyeztessék el a kir. tábla.

S ha e két szempont is tekintetbe jö, úgy akkor lehet, hogy Pápa lesz a győztes.

Nem akarom a tényezőket felsorolni, melyek fölött rendelkezünk, s melyek mellettünk szólnak; de arra emlékeztetem a hivatott köröket, hogy, ha komolyan akarnak valamit, úgy nem elég a városiában összejönni és diktiózni; hanem itt tenni is kell. Emlekeztetükbe hozom a dohánygyár, a tanítónképző intézet stb. ügyét, s kiki be fogja látni, hogy itt Fabrus emetatoroknak — ha ugyan valamit el akarunk érni — helynk nem lehet.

Szükséges lesz, hogy a város is áldozzon. A méltóságos gróf ur érdeklődik az ügy iránt, tőle is — ha kell — anyagi áldozatot várunk, s a mennyre őt ismerjük, e várakozásunkban nem is fogunk csalódni.

Csak tenni, áldozni kell, s hiszem, hogy a siker nem fog elmaradni. Mert azt tartom, hogy azon városokat kell felsegíteni, a melyek segítségére szornulnak.

Mi pedig — bizony Isten — reá szornulunk!

Kivételek a természetben.

Egy régi latin közmondás azt mondja, hogy: Nulla regalla sine exceptione! Nincsen szabály kivétel nélkül, s valóban igazva van. Tekintsünk akármerre, s mindenhol azt találjuk, hogy az általánosn elfogadott s évszázadok óta fennálló szabályok mellett új meg új szabályoktól eltér-

sek fordulnak elő, úgy hogy majdnem kénytelenek vagyunk az ilyen eltérések gyakori ismétlése mellett magokból az eltérésekből, a kivételekből új szabályokat alkotni.

Az egész természetben keresztül karonfogy jár a kivétel a szabályal, s a fennálló törvény megsértése gyakran csak következménye két törvény összevegyítésének, a keresztetésének. Az eltéréseket tehát nem tekinthetjük mindég szabálytalanságoknak.

A természet gazdag az ilyen kivételekben. Tudjuk p. o. hogy hazánkban csak egyszer szoktak megérni a gabonanevek s a szőlőtő nemes gyümölcse; s mégis jönnek korszakokként esztendők, melyek e tekintetben kivétel képeznek, ilyen esztendő a most végződő 1874-iki is. Nemrég azt irták a lapok, hogy Sopron közelében az aratásnál kiszórt árpamagvak kikélvén másodikban fejlődtek kalászosok; ugyancsak onnan irták, hogy október havában földi eperral díszlettek a wandorfi dombok. Emlekszem arra is, hogy 1866-ban szőlőféldemen a sikhán fekvő szőlőkertek elfogyván másodikban kezdtek virágozni a szőlőtők, s november elejéig a szőlők érettek voltak.

Vagy ki nem hallott volna, sőt talán látott is feltűnő eltéréseket az állatvilágban, melyek oly számtalanszor szoktak előfordulni? Kétféle s 5, 6, 7, 8 lábú borjúk, 4 lábú csirkek, szarvas kakasok stb. már nem tartoznak a ritkaságok közé. S a ki a teremtés néma s életelen terményeivel, az ásványokkal közelebbről megismerkedett, hánszor talált az el-

T Á R S A Z:

ISI ÉS MUSI.

(Elbeszélés.)

(5. folytatás.)

Egyszerre csak Isi ugrött előjük.

A mint őket megpillantá, vidáman hozzájuk szaladt s bizalmasan húzódtól Etelkához, kis karjaival átölelte őt.

„Te tetszel nekem, Etelka k. a., mondá, hitelegve hurगतवनि végig kis kezét Etelka rózsás arczán, ki gyengéden hajlott le a kis ficzkóhoz.
„Annak nagyon örülök.”

„S Károly bácsinak szintén tetszel ám!”

„Úgy? Ő mondta azt?” kérde Etelka k. a. félig zavart, félig vidám tekintetét vetvén az unokabécsese indiskretióján boszankodó bácsira.

Isi a fejével igent intett. „A bácsi azt is mondta, hogy tőled még sohasem kapott eszököt. Bizony most szepden adhatnál neki!”

Lángoló pir borította el a k. a. arczát, ki Isit gyengéden eltolta magától.

Ez utóbbi azonban bátran folytatta. „Aztán életénél is jobban szeretné tudni, hogy te szereted-e őt. Nem mondhatnál most meg azt neki?”

Etelka felemelkedett, annélkül, hogy a kis szörnő eszacsakasága által mintegy megsemmisített szomszédját csak egy tekintetre is méltatta volna.

E perczben egy fiatal ur sietett arra felé.
„Ah! tanár ur, Etelka k. a. hiszen kegyetek itt vannak? A terrorszon társasjátékokt akarnak rendezni, és csak önökre várnak.

Etelka elfogadta a fiatal urnak udvariasan felajált karját s tova sietett.

Kutassy követte őket Isivel leirhatatlan igaztottságban. „Hah! mit kell neki ő róla gondolnia?! Természetesen nevelés és gyengéség nélkül szülökölködő, modoratlan és műveletlen, elbizakodott embernek tartja őt, és ép most az első ízben jött annak tudatára, hogy menyire szívén fészlik Etelka k. a.-nak róla táplált jó véleménye, s mily elviselhetlen teher az, ha Etelka őt oly kevéssé becsüli.

Szerette volna Isit kezeivel szétmorzsolni, de kívánságát még csak sejtetni sem merte, attól való féltelmében, hogy újabb indiskretió fogja fenyegetni.

Csak gépiesen vett részt a társasjátékokban; minden figyelme Etelka k. a.-ra összpontosult, kinek arca majd kipirult, majd elhalványodott, s kinek mintegy erőltetve élénk, majd ismét magába zárkózott szorakozott mivelta feltűnően különbözőt máskor állandóan megőrzött, komoly, megnyerő magviselkedéstől.

Csak a boesánat kérés egy szavát intézhetette volna hozzá, vagy legalább tekintetével találkozhatt volna. Ám Etelka áthatatosan kikerült szegény tanárunak.

Végre a játék szabályai szerént Kutassynak és Etelka k. a.-nak néhány percze el kellett vällnie a társasjátéktól. Kutassy megakart fogni Etelka k. a. kezét, ki azt azonban hevesen rántotta vissza.

„Magsértettem Őnt, Etelka k. a.?”

„Nem tudnám, mivel?”

„Ez a szerencsétlen Isi.”

„A gyermekek ismétli azt, a mit hallottak. Én csak esodálkozom azon valóban kifogástalan módon, melylyel ön unokabécsesét mullattatni szokta s a hogy velök társalog.”

„Etelka k. a. kegyed bizonyára sokkal jobb és igazságosabb, hogy sem engem elítélne, annélkül, hogy meintségeimet meghallgassa.”

A hang, melylyel ez mondvra volt, nem tévesztette el hatását a kisasszonyra, ki engedte, hogy Kutassy kezét megvagdadhassa.

Tanáruk köszönőleg hajtotta meg magát.

„Kegyed hinni fog nekem, ha elmondom, hogy”

Rémítő kiáltás vágta ketté utolsó szavát. S hah! ő ismerte a hangokat, ezek unokabécsesétől származnak, kik kegyetlen rafinirozottsággal éppen e pillanatot választották valami hőstettük kivételére.

De hát mi történhetett velök.

Mindenkten egészen nyugodtan s látszólag még minden tagjalk ép bírtokaban térdeltek a terrasse egyik szögletében, melynek vásraeszozatán eddig a kertbe nézegettek le; de oly keservesen bőgtek, hogy még a szájlát is megindították volna, s feltűnő volt, hogy egyikük sem mozgult se jobbra, se balra.

Kutassy néhány ugrással mellettök termott. Uramfia! mit kellett látania! A két szíttya erőszakal keresztül dugta fejét a rácsosaton s most nem tudták visszahúzni.

Tökéletesen lesujtva nézte ez a szerencsétlenséget; egyszerre mindkettő, ez már sok! Persze,

térseket a tudomány által megállapított szabályoktól!

De nemcsak az ásvány-növény- és szorosabb értelemben vett állatvilágban fordulnak elő az olyan kivételek, gazdag azokban az emberről is.

Perty Miksa „Anthropologia” (embertan) című híres munkájában ezen tekintetben érdekes adatokat hoz fel, melyeket elősorolai a tisztelt olvasók engedelmével bátor leszek.

Kezdjük a sokszor nevezett „siami kirakel.” Ezek Bunker, Saug és Bunker Eng nevet viseltek s születtek Siamban, Azsziában 1811-ben. Egy ottani pogány pap ezen rendkívüli tüncemőnyt, a két oldalakon összenőtt testvért az országára néve szerensélen jelenek tartván, a két ikertestvér megölését javasolta; egy másik papnak azonban sikerült őket e kegyetlen haláltól megmenteni.

Igy tehát felöltt az ikertestvérpár s pénzért mutogatta magát hazájában, míg nem 18 éves korában Meklong siami városban jött, honnan őt Koffin hajóskapitány anyjától megvevén, az amerikai egyesült-államokba elvitte.

A testvérek idő folytán nagy pénzüsszetre tettek szert, Éjszaki-Karolinában, Amerikában birtokot vettek s két nőtestvért vettek el 1855-ben. Ezen házasságból származó gyermekek közül még most is él 8. — Az Amerikában kitört polgárháborúk alatt ezen ikertestvérek sokat vesztek vagyonyukból, úgyhogy utónnan kénytelenek voltak magokat pénzért mutogatni.

Koruk növekedésével komor természetűeké lettek, valószínűleg a haláltól való félelem miatt; s borzasztó is lehetett azon gondolat, a majd meghalandó testvért magával huzozolni. Az orvosok elenezték az elválasztást, miután az a halált vonta volna maga után.

Ismét visszavonultak tehát a most már ellenséges viszonyban lévő testvérek amerikai birtokukra, hol f. é. január hó 17-én Dschang megszűnt élni; testvére Eng, ki a legutolsó napig legjobb egészségnek örvendett, Dschang meghalálózása után azonnal dühöngni kezdett, későbbben elkábult 2 óra lefolyta után ő is kimúlt.

Hasonló testvérpár született 1701-ben Magyarországon. A két léány Judith és Ilona magyarul, némétül, francziául tudott beszélni, s ügyes volt a rajzolásban, éneklésben és horgolásban; meghaltak 23 éves korukban majdnem ugyanazon pillanatban.

1751-ben Wetzlarban született egy összenőtt testvérpár, mely azonban csak 4 napig élt.

Taval óta egy Amerika Columbián tartományából származó mulatt léányikertestvér az u. n. „Kétféjű csalógná” mutogatta magát Európa nagyobb városában. Ezen léányok hátai közepe táján vannak összenöve, beszélnék angolul s némétül, ügyesen táncolnak s énekelnek kéthangu angol dalokat.

Bizonys Kalleia nevű férfunak, ki 12 ujjal

ha Misinek sikerült, hogy kövér fejét átugrja a rácson, Isi sem akart hátra maradni.

S im úgy tődtek ott, mint két középkori fogoly nyakra vetett bilincsekben, s körülöttük ámulva és sajnálkozva az egész elegans társaság, szemelt kivétel nélkül Kutassyra irányozva, kinek feladata volt a megszabadító kísérletekhez fogni. Kutassy igazgatta, forgatta erre is, arra is a borzas fejeket, a szétálló füleket egysesre alakította, s aztán majd Misi, majd Isi tagjait ránczigálta; ám minden fáradozása eredménytelen volt; a fejek szilárdul állottak előbbi helyükön.

Nevetést és százó megjegyzéseket hallott maga körül, az izdság csak egy csurgot homlokáról. Végre egy erős rántás Misi tagjain, roppanás, s az egyik fej szabad lön.

O Tájol báci, Tájol báci, lesztatított füleit, * jajgatott Misi.

Szegény tanárunk rémülve tekintett oda; szerencsére azonban a fülek még meg voltak, bár nem mindazon bőrt birtokában, melylyel a természet azokat ellátta.

„Végy fel báci, végy föl engem” zokogott tovább Misi. Kutassy karjaiba vette őt s fel s alá hordozván, vizsgálta, a mennyire tehető. S ezen egész idő alatt a még fogoly Isi szakadatlanul ordított, a mily erővel csak tehető.

Misit át kellett adnia a hölgyeknek, kik gyümölcseivel s süteményekkel iparkodtak ennek előbbi jó hangulatát visszaállítani, s ő maga idősebb unokáéhoz után nézett, kinek megszabadítása azonban lehetetlennek bizonyult, s Szívós ur intézkedése

birt kézen és lábán, egész családja több ujjal bírtak kellően.

Áva ázsiai országban élt 1826-ban egy ember, kinek egész arca, kivéve az ajkakat, finom, ezüstszürke s 8 hüvelyk hosszú szőrral be volt növe; testét pedig, a lábakat s kezeket kivéve, rövidebb hajborította. Egyik leányánál valamint ennek gyermekénél is ugyanazon tünemény volt észlelhető, míg egy másik leánya közönséges külsejű volt.

Reinhardt Gottfried János, az u. n. sünenber egészen síma bőrral született, de nemskára egész testén tüsték jöttek elő, melyek aztán minden fölén kivesszek s ujjainkat engedték át a helyet. Mind a hat gyermeke ugyanolyan külséjű lett.

Egy velencei nő fejétől térdig hosszú hajjal be volt növe.

Mantium Curius Deutaus s Cnejus Papirus valamint egy Valeria is Plinius történetirő szerint fogakkal ellátva születtek.

Egy nápolyi ember oly könnyű testű volt, hogy a vízben nem merült alá.

Majdnem minden népnél előfordulnak u. n. Albinok, azaz feltűnő fehér bőré s haja, sörös szemű emberek, kik a világosságot kerülik s többnyire gyenge, beteges testalkatnak. Bőrük gyakran olyan fehér mint a vászon, s miután holdvilágnál jobban látnak mint nappal, szemek „holdszemeknek” nevezetnek. Szeméik olyanok mint a macskakégy bagolyzemek, hajuk fehér és síma. Többnyire már 25—30 éves korukban meghalnak. Azt mondják, hogy a bőr ezen feltűnő fehérségét a festő anyag — mely közönséges állaptnál a bőrrben létezik — hiánya okozná.

Az embereken kívül még több állat is van az Albinismuskal álvatve. Így vannak p. o. fehér házi nyulak, fehér egerek, patkányok, özök, rigók, kanári madarak, hollók, foglyak, házi tyukok s galambok. A legheirösebb állattalbona a Siamban szentnek tartott fehér elefánt.

Ilyen tünemény az u. n. Cretinismus is; ez egy betegség, melynő különböző gyspet tartalmazó víz behatása által az agyvelő szabálytalanul és csak mostohán fejlődik, úgy hogy ennek következtében a test összes szervei gyarolók maradnak; ezen baj legnagyobb fokainál az embert jellemző tulajdonságok majdnem tökéletesen elvesznek, az értekek eszközei eltompolnak s halálig tartó butaság áll be. A Cretinismus gyakran golyóval van összekötve, s különösen hegyes vidékeken, de ritkábban más helyeken is fordul elő s az egész földön el van terjedve. Az elnevezés a román nyelvből származik, mely nyelven cretina anyi mint nyomorult teremtmény. Ezen kórság különféle fokozatban lép fel. Így p. o. Bern schweizai tartományban vannak nagy számmal növérsre, járásra s nyelvre néve elnyomorított emberek, kik közül azonban egy bizonyos Mird nevű férfiú mint ügyes macska- s medverzajló

folytán egy lakosotér küldtek. Ez pedig, vasárnap lévén csak hosszas keresés után volt megtalálható, végre azonban megérkezett. Egy pár esavart kivett, a rácsonat széthajlítá s Isi a kényelmetlen helyzetből s a sirástól kipirulva, de máskülömben a legjobb egészségben, vissza lön adva a szabadságnak.

Kutassy a házi ur előtt valami böcsősnat kérés fölétt dadogott, a társaság többi tagjaitól is röviden elbuszost, s menni készült, midőn hirtelen Etelka k. a. állt előtte.

Azon gondolat, hogy holnap reggel annélkül kell innen elutazni, hogy Etelka böcsősnatát megnyerhető volna, megremegteté hangját, midőn szóllott:

„Azt reméltem, hogy igazolhatom kegyed előtt magamat, mielőtt innen távoznék. Hát csakugyan el kell utaznom, annélkül, hogy erre a sors alkalmat nyujtana?”

Etelka komolyan szemébe nézett s lassu hangon válaszolá: „Nem tapasztalta Ön még azt, hogy a thearózsák estefelét legerősöbbsen illatoznak?”

Meglepetve bámult Kutassy, de Etelka ismét a társasághoz fordul s így nem maradt más hátra, mint unokáesséssel haza menni.

Gondolatokkal tépelődve tette meg a rövid utat s lépett be szobájába.

Tekintete az ablakra esik, s egyszerre felfogta Etelka szavát, melyek előtte eddig rejtvényt képeztek. Egyet ugrott örömben s aztán dalolva, s nevetve járkált fel és alá szobában.

Isi és Misi nem vártak ugyan a bácsi e jó hangulatát, de annyival inkább örültek neki, s han-

ismeretes. Kretineket találhatni különösen Schweitzerban, az angol Wallisban, a spanyol és franczia pyrenaei hegységeken, Württembergében, Magyar- és Steiererországban, Sumatra-szigetén, s az amerikai Cordilléraz között.

Vannak esetek, hogy emberek rendkívő hosszú állomban merültek. Ezen betegség orvosilag nem gyógyítható, a végét nyugodtan be kell várni.

Lyall Maria június 27-iki reggeltől június 30-iki estéig aludt; július 1-sejőn ismét elaludt s a legkülönbözöbbsen ébresztő szerek daczára csak aug. 8-án ébredt fel. Alig ezen állapotban volt a neki nyújtott lápszereket bevette, s felébredésénél csak arra emlékezett vissza, hogy hosszú ájlig aludt.

Perkhus Erzsébet 1788-ban időközönként több napi állomba esett, aztán több hóig szunyandozott s meghalt.

Egy hölgy minden évszamban napvirradtöl délőig aludt, ekkor felébredvén étkezett s ismét estőig aludt, ájlig azonban ébren volt. Ha ezen beteges állapot 6 hónapig tartott, akkor az arra bekövetkező egészséges állapot is tartott 6 hónapig, ha pedig amaz 1 évig tartott, akkor az utóbbi is ugyanaddig tartott. A hölgy azonban lassanképen ezeken bajból kiszabadult.

Bizonys Klütten Samu augusztus hó 17-től egészen a jövő év január haváig aludt. Más férf pedig vetésor elaludt s aratókór ismét felébredt. Egy nő, ki rendszeren egész léten aludni szokott, vasárnaponként felébredt, öltözöködött, templomba ment s étkezett, aztán pedig elaludván, álma ismét a legközelebbi vasárnapig tartott.

Egy előkelő hölgy 3 napig aludt egymástán, anélkül, hogy valami mással élt volna mint buszással, melyet az orron keresztül adtak be neki; néhány perczel felébredése után meghalt.

Egy ember rendszeren akkor aludt el, mikor ebédjének utolsó falatját lenyelte, aztán pedig jövő ebédig aludt.

Herezeg András nevű magyar paraszt 1803. évi april 13-tól auguszt 18-ig aludt egy barlangban, melyre erős hófúvatag alkalmával menekült volt. Felébredve csak nagy nehezen mehetett haza s csak lassan nyerte vissza előbbi egészségét s erejét. Hasonlóan történt egy orosz leányval, ki egybánapig aludt a hó alatt.

Gondey Karolin Zsuzsanna nevű leányról, ki 26 éves korában halt meg, azt beszélik, hogy életének utolsó 14 évét álomban töltötte volna, s hogy nyikvánosan is mutogatták volna őt. Az álom 12 éves korában hideg láz után következett be. Eleinte minden 24 óra után mindég ugyanazon időben felébredt, későbbben gyakrabban ébredt fel s egyszer 14 óráig nem aludt, míg végtére, mely álomba merült.

1863-ban decemberben olvasható volt egy 43 éves parasztról, ki május 18-ika óta alszik, s kind

gos ujjongatásokkal iparkodtak azt kizsákmányolni.

Kutassy kénytelen volt őket a vállain hordozni, velők valdoszdoti játsznai, nekik piros papírbel csókákat készíteni, s aztán Isien almákál bombázni.

Nagy megelégedéssel vacsoráltak, his is sikerült Misinek a bácsi rostelőzosa tejet önteni, s theájába paprikát hinteni. Vacsora után a bácsinak kellett őket ágyba vinni.

Levetekette őket, imádkozott velük; aztán mesélt nekik holmi történeteket, bár voltaképen egyet sem tudott; majd különböző, meglehetősen komplikált kívánalmakat elégitette ki; vizet hozott nekik, hogy még egyszer ihassanak; de mindezen sokoldalú foglalkozás mellett is talált arra időt, hogy minden második perczen az ablakhoz szaladjon, s kintatőlag tekintsen le a kertbe. Épen Misi kezdő, hogy:

„Báci, valami szuj engemet.”

Am Károly bácsinak most nem volt ideje, mert a szomszéd kertben világos ruhát vett észre.

„Gyerekek, legyetek esdesen; mindjárt itt leszek.”

S abban a pillanatban már lenn a kertben termett, s nemskóra a falon láthatjuk őt.

Oh, mily erős illata volt a thearózsának, s mily pompásan ragyogtak az őjen világos sárga virágai. Etelkának, hogy mégogyszer esodálhassa a gyönyörű rózsákat, csak ezúrt még egyszer lekeltet jönie a kertbe, s alig mult el néhány percet, Kutassy mindent megmondott neki, a mi szívén feküdt.

ez már harmadszor fordulva elő; 1342-ben először alult egy évig, 1848—49-ben pedig 18 hónapig.

Az ember hivatva van a művelődésre s csak ebben fejlődöttik sajátosság jelleme. Azon ember, ki gyermekkorában az emberi társaságotól elválasztatik, ki hozzá nem hasonló lények között növekedik — nem lesz emberi, hanem állati természetűnyy. Csak az emberek tehetik az embernek született természetén emberré; az állatok állatnak nevelik az embert.

Bizonnyitják ezt számos példák, melyek közül csak néhányról akarok említést tenni.

Különösen az utolsó századokból maradtak ránk ismeretesebb példák oly elálatiasodott emberek, emberi jellemeket többé kevésbé elvesztettek, tudat és nyelv nélkül maradtak, s ezeket még akkor sem sajátították el magoknak, mikor már hosszabb ideig emberek társaságban új életet kezdtek élni, az előbbi pedig emlékezetükből elenyésztek. Némelyiknek nehezeze az a felegyenesedett állás és járás; a test többé kevésbé szörrel bitorított, a bőr vastag és sárgás, a tekintet vad. Csak nehezen szoktak jutt ételekhez. Szelleni tehetségeik nagyon is gyengéek, de szaladásban, mászás-kuszásban, ugrásban és uszásban nagy ügyességet fejtenek ki.

Az ausbachi temetőn látható egy egyszerű sírkő következő felirattal: Hic jacet Casparus Hauser, aenigma sui temporis; ignota nativitas, occulta mors 1833. (Itt fészék Hauser Gáspár korának talánya, születése ismeretlen halála homályos 1833.)

Ezen Hauser Gáspár nevű egyénről, ki 16 éves korában látatott legelőször Nürnbergben, azt mondják, hogy fejedelmi származású lett volna, s hogy családjának alkalmatlan lévén setét kamrában, elzárva a világtól neveltetett volna fel. Nürnbergbe megszókték csak néhány szót tudott beszélni, emberi módon élni csak nehezen szokott meg. — Később mint irnok alkalmaztatott, s mint ilyen még fiatal korában öngyilkosság következtében kimúlt.

Egy fia, ki 1661-ben Lengyelországban medvők között találatott, 9 éves korának dacára elfogatásánál vítélt védelmezte magát. A nyelv egészen hiányzott nála s csak nehezen tanult egyenesen állni s emberlenül étkezni.

Egy ugyanezen században Irthonban talált, elvadalt fia füvel és szénával élt, mekegett mint a bárány, gyorsabban volt s csak nehezen szelldíthető.

1714-ben egy 13 éves fiú fogatott el, ki rendkívül gyorsan tudott szaladni s módfelett vad volt. Nyolcezer szerfelett vastag volt, beszélni nem tudott, emlékező tehetsége csak nagyon gyenge volt. A nevelés csak keveset használt neki s 3 évvel elfogatása után meghalt.

„Igen Etelka k. a.” így végzé igaztatott, „Isi igazat mondottd. Életemnél is jobban szeretném tudni, szeret-e Kegyed engem, szeret csak egy kis csit is?”

Etelka lehajtá fejét s a fal, az átkozott fal miatt nem lehetett hallani suttogó szavait.

De im a hold felhő mögé bujik. Egy gyors ugrás, gyenge kiáltás s Kutassy Etelka előtt állt. Hogy mi történhetett a legközelebbi pillanatokban, azt csak ők maguk és a thearászák tudják.

S midőn nem sokára ismét az ümense kertben állt, nem szerelt volna egyetlen halandóval sem; szíve közel volt a szétpattanásához.

A folyosón két kis fehér alak jött eléje.

„Ó, Károly bácsi, neked mellettük kell maradnod, hogy elaludhassunk.”

Felemelte őket s ujjongva vitte be őket a szobába.

„Isi és Misi, mondjátok, mit szeretnétek ti az egész világon leginkább?”

„Egy szamarat, egy kis valóságos eleven szamarat” kiálták egyhangulag.

„Jó, mindjárt holnap kaptok egyet.”

A fiuk a bácsi nyakába csimaspakodtak, mint-ha megakarnák fojtani.

Az ajtó előtt léptek hallatszának s a küszöbön Kutassy nővére jelenik meg férjével. Egy tekintetet vetett az előtte levő kedélyes csoportra, s aztán felkiáltott fivéréhez sietve:

„Nos, Károly, mit mondtam? Nem kedves, pompás gyerekek ezek?”

„Igen azok, kedves Ilkám! s hogy én éppen most az egész világ leghogdolgabb embere vagyok, azt leginkább nekik köszönhetem. Isten áldessa Isit és Misit!”

Alszeghy N. János.

1731-ben Franciaországban egy körülbelül 9—10 éves leányt fogatott el, mely egyenesen mászott, ágról ágra ugrott s szerfelett gyorsan tudott szaladni. Beszélni nem tudott; haja hosszu, teste pedig miután a megtisztaltatott, fehér volt. Egészségének rovására emberi módon megtanult élni s a francia nyelvet is elsajjittotta.

Egy talán még most is 55 éves Jefeischjef Andrian nevű orosz paraszt egész arcán, nyakán s többi testrészein mint az uszkár puha szörrel van benőve. Az ember középtermű, erős és tökéletesen egészséges; a fentemlített sajátságon kívül, melylyel már ifúsága óta bír, kutya fogazattal van ellátva. Sajátságos az is, hogy fia, a 3 éves Fedor egész testén macska-szörhöz hasonló szörrel van benőve s szintén kutya-fogazattal bír.

A felhozottak tekintetbe vétele után mit csodáljunk inkább a természet remekműveiben, valjon a szabályt-e vagy a kivételt s eltérést?

Azt mondom mindakettőt. Mindkettőben látunk oly erőt, oly hatalmat, melyet emberi eszünkkel fellogni nem bírunk; melyet külső érzékeinkkel észlelhetünk ugyan, de melynek vizsgálásánál belső érzékünknek valami titkos hang azt sugallja: „Mögállj!” —i—s.

Az Eötvös-alap.

Közöltük az „Eötvös-alap”-ról szóló terjedelmes jelentést, s most már talán azt kérdezzék valaki, hogy mi köze egy szépirodalmi, vagy ha úgy tetszik társadalmi lapnak tisztán a tanügyi férfiakat érintő és érdeklő dologhoz?

Ere az a feleletünk, hogy mi a tanítók ügyét mindig olyannak tartottuk és még most is tartjuk, mely iránt kell, hogy a közönség is érdeklődjék. Hadd tudja meg hát ez a közönség, hogy önszegélyröl lévén szó, a tanítók nem várják kezüket ölbe tőve a sült galambnak száájukba való röpülését, hanem tesznek a memnyit tehetnek. Tesznek pedig azért, mert jól tudják, hogy másfélót mindent várhatnak, csak azt nem, a mire szükségük volna. Nem frázis ez, nem a régi jeremiada elzengése. Tényröl szólunk, mikor azt mondjuk, hogy a tanítók még most is a társadalom páziái. Nem állítjuk, hogy mindenütt, de igenis azt, hogy sok helyütt. De nincs szádekünk panaszlevelet írni, ügyszem használna.

De még más okból és czézből is közöltük az „Eötvös-alap” számadását és a központ jelentését.

Pápa és vidék eddig nem volt képviselve egy tanítója által sem az „Eötvös-alap”-nál.

S egy így nem volt jó.

Talán a mi vidékünknek tanítóit nem szorulnak önszegélyre? Dehogyan is nem! Talán inkább, mint mások.

Meggyőződve arról e lapok szerkesztője, ki különben már régi tagja az „Eötvös-alap”-nak engedve Pétérfly Sándor tanár az „Eötvös-alap” megalapította kérelmének, a következő felhívást hozsátotta ki.

„Tisztelet Kartársak!”

„Segíts magadon, akkor az Isten is megsegít”, ez azon szót melylyel benntek az „Eötvös-alap”-szólója alá hiv. S e szónakot engedve a Pápa-város és vidéki tanítóegylet választmánya, úgy szintén az „Eötvös-alap” megalapította ez buzgó apostola, Pétérfly Sándor ur is engem bizgat meg Pápa város és vidékére tagok szerzésével. En e bizalommal engolve, szintén bizalomteljesen fordulok önökhez. T. kartársak, sziveskedjék az Eötvös-alap zászaja alá seregleni, mert egyikünk sem tudja vajjon ő maga, neje vagy gyermeke nem szorul-e egykor segítségére.

Az évi tagsági díj 1 frt. Tagdíjakat alulirott fogad el.

A sajátkezű aláírás egy évre kötelező.

Pápa, 1880. augusztus 14-én.

Bánffly János.

polg. isk. igazgató a „Pápa-város-és tanító-egylet elnöke”

S e felhívást szép siker koronázta, mert ennek következtében az „Eötvös-alap” tagjai lettek: Orbán Antal, Tauber Sándor, Pintér János Hannig Antal, Vellner Márton, Berkly Ferencz, Bella József, Sipőcz Ferencz, Varga József, Klein Fülöp, Schör Armin, Oesterreich Mór, Spätz Ignázt, Schimhai Adolf, Marton Róza, Fischer Adolf, (a pápai izr. orth. hitközség elnöke,) Halassy István, Tompa Zsigmond, Mozgay Mihály, Cseh István, Szalay József, Tóht Antal, Takács József, Hetessy Vincze, Tóht Kálmán, Tóht Lajos, Hetessy Lajos B. M., Cseh Gyula, Fülöp József, Szabó Dénes, Kiss Kálmán, Goldberg Jakab, Rosenthal Francziska, Traub Lázár tanító urak.

A kezdet megrvan, valha a megye többi részén e szép példát követnek!!!!

Lótenyésztési jutalomdíjosztás Pápa. Veszprémegei lótenyésztés emelése a mltság. m. kir. földmívelés-, ipar-és kereskedelemügyi miniszterem által engedélyezett 80 drb. m. kir. arany jutalomdíjosztás f. hó 8-án Pápa ment végbe. Müködök a bíráló bizottságban a megye hatóság részéről: Nagys. Hunkar Sándor ur mint elnök, Tóht Dániel községi szolgabíró, Bucskák Ferencz központi m. állatorvos és Konkoly Lajos; IHász Lajos, Szabadhegyi Kálmán, Pencz József és Voita József lótenyésztési szakértő urak. A földmívelés-, ipar-és kereskedelemügyi m. kir. miniszterem küldötte: Tanti N. urat, miniszteri osztálytanácsos a sz.-fehérvári állami ménletelepből Durman Antal m. k. örnagy és Torma Károly m. k. állatorvos. A kiállítás reggel 9 órakor vette kezdetét, összesen 40 db. anyakancza szopos csikokkal, 19 db. 3 éves kanczaesikő, 13 db. egy éves és 1 db. két éves ménesikő lettek bemutatva. A bíráló bizottság a kiállított anyakanczákból, melyeknek sikerült szopos eszikaja volt 9 dbot a díjosztásra érdemesnek talál. Ifj. gr. Eszterházy Móricz urnak „Hajadon” nevű kanczaja után az első díjíté oda, de miután pályázó a jutalomról önként lemondott a bizottság tulajdonos ur részére első osztályú arany díszkölvel kiállítását határozta. Ezek után a díjosztó bizottsági elnök ur indíványára folyttának találatott a tenyésztők nagyobb buzditása végett a díjakat több azaz 8 részletben kiosztani, és pedig Farkas Márton (Lázi) 10. Kovácsics Gábor (Takács) 8. Lámport József (N. Gyjimt) 6. Győri Lajos (Takács) 6. Maurer József (P. Teszér) 5. Sokorai János (Takács) 5. Rosta Ignácz (Marczalt) 3. Eisler Antal (Bébi) 3. Összesen 46 db. m. kir. arany. A bemutatott 3 éves csikokból: Börszényi Lajos (N. Dómi) 10. Szúr István (Vanolya) 8. Győri Gergely (Takács) 6. Pető József (A. Görzsöny) 5. Pető János (A. Görzsöny) 5. Összesen 34 db. m. k. arany. Az eladrasra felállított ménesikőkből nem vétettek, noha szép példányok is elővezettek, de a bizottság kívánalmait még sem elgittették ki elegendően. A jövő évi lótenyésztési díjosztás elnök ur ö nga határozata folytán Zirczen fog tartatni. Pápa, 1880. szept. 9-én. Sp. M.

Meghívó. A pápai polgári kör” rendező bizottsága az eddigi sikert által ösztönözötve el. átároza, miszerint a „zifra kerti” nyári helyiségeiben ez évben utóljára, folyó hó 12-dikén, azaz vasárnap az egyesület Cseresznye és Betelheim zenekarának közreműködésével nagyszerű tűzijátékkal, gyönyörű kivilágítással tombolajátékot, tekeverseny és egyéb játékokkal egybekötött mulatságot rendez, melyre a tisztelet egylett tag urak, ezek családja és vendégei tisztelettel meghívattak. Program: D. u. 2 órakor az önnepélyesen felidiszített kertben kezdődik a tekeverseny a következő díjazással: a) első díj a legtöbb dobás kétszerre (a korán beesteledés miatt) 1 drb es. arany. b) második díj a legtöbb dobás kétszerre 2 drb ezüst frt. c) harmadik díj a legtöbb dobás kétszerre 1 drb ezüst frt. Ery részvény ára 10 kr. Délután 4 órakor megszólal Cseresznye és Betelheim egyesült zenekara és játszik felváltva szalon és tánczarabokat. A sötétség beálltával fényes kivilágítás. 8 órakor szádba kötött gyermekek pályafutása és ezután kezdete a táncnak. A tánc közben görög tűz, roppanyók eregetése vagyis egyáltalán nagyszerű tűzijáték leend. 10 óra tájban tombolajáték sok és szép nyeregemény tárggyal. Egy tombolajegy ára 20 kr. Étél és italokró, valamint azok olcsó árak melletti gyors kiszolgálásáról a legjobban gondoskodva leend. Beléptidj nincsen, mindazonáltal kértnek a tisztelet látogatók, belépőre legalább egy tombolajegyvet venni, mely jövedelemből a mulatság kiadása fedeztetnek s a maradék a „kör” könyvtára javára fordittatik, a melyre szíves felidiszetésé köszönettel fogadtatnak. Mínd számosság részvétet kér a rendezőség. Csak jupiter is kedvezzen a rendezőség s illetve a választmány szüdecánán, s mi hiszszük, hogy a közönségem nem mulik, hogy a „zifra kert” bezárod mulatságát nagyszerűve, elődeibe mellóvá tegye.

Városunk t. kapitánysága részéről fel lettnk szólítva, hogy lapunkban rendőri rovatot nyissunk, mivel ezáltal egy a hatóságoknak valamint a közönségnek is szolgáltatót leszünk. Mi e felszólításnak szívesen engedünk, s egyhő hatóságí közleményeket is teljes készséggel hozunk annálkül azonban, hogy bárminek is szolgálatában lépnénk, azaz hivatalos jelvet öltönnék.

Olvasóinkhoz. Lapunk ezental tenhetnek csak egyszer szombaton fog megjeleneni; de rajta leszünk, hogy az addigi szerdai számat lapunk nagyobb alátalja s érdekes tartalommal pótoljuk. Esztéről eskere rendkívül számat vagy pedig mellékletet adunk. Ez új intézkedés szerkesztőnk másnemű irodalmi dolgokkal való elfoglaltsága folytán lett szükségessé.

Gyórtt a közlogi ellenék megalakulását megelőzőleg szombaton, úgy szintén vasárnap is kisebb mérvű zavargások történtek, melyek azonban — az utcán összesereglett nép közli egy néhány számbanuk elfogatását leszámitva, — minden komolyabb baj nélkül folytak le.

Az igazságügyminiszter körrendeletileg értesíti a törvényhatóságokat, hogy az új büntető törvény életbeletétele alkalmából, ugyan a törvény

határozmányai értelmében, mindazon nehéz rabok, kik 15 évi börtönnél hosszabb időre voltak elítélve, de már 15 évét jó magaviselettel töltötték a fegyházban — szabadon foglalkoztathatók, de rendőri felügyelet alatt maradnak továbbra is. A rendőri felügyelet az országban a szolgabírók, a fővárosban a kor. előjárók gyakorolják. Az igazságügyi-miniszter feladatát fontosságra s felhívja a törvényhatóságokat, hogy illető közegeknek e feladatnak gyakorlására való betanításáról gondoskodjanak.

Rendőri hírek. F. évi szept. 8-án virradóra Berger Mór pápai lakosnak az 1245. sz. házánál lévő ruháztára előtt állani szokott 250 kgrm. súlyú, melyre festett négyzetleges tizedes decimál-mérlegre, zoldnak felső rudján annak készítője „Hochvater Pápai” név olvasható; ugyancsint I. 2, 3, 5, kgrm. rézből öntött súly ismeretlen tettesek által ellopott. — Miután ezen tárgy nem rejthető kisnyeri helyre, s hitehözleg a városból vagy azonnal vidékre vitetve, vagy viteték: tíz forint jutalom biztosított annak, ki a mérleg és súly nyomára vezet a rendőrségre, hogy eredményre juthasson. — **Folyó szept. hó 8-án** virradóra Mihályfalváról (Vas megye) kemencesalji járásban többféle ezüstneműek loptakak el; ismerető jel: V. J. betűk. Az arany-neművek és zölgájutalajdonosok erre figyelmeltetik! Kis-celli szolgabíróságától érkezett távirat alapján.

Kapitányi hivatali lapján.
Mától kezdve Mózes Jakab erőművész-igazgató társulata a szemestésiténen festékgyorsítói erőművészeti és kötélygyorsítói tiszteletdíjakat rendezetten változó műsorral. Kellemetlen idő esetén az előadás a következő napra halasztatik. Helyárak: I. hely 30 kr.; II. hely 20 kr. III. hely 10 kr. Kezdeté 8 órakor. A közéletet a falragaszok jelzik.

A győri és gőrymegyei iparosok f. hó 8-án gyűlésre Győrött Hets Mátyás faragóeszköz elnöklete alatt, melyen várossuk ország. képviselője, Ráth Károly ur érdekes beszédet mondott. A gyűlés lefolyásáról szóló terjedelmes jelentést tértiány miatt csak a jövő számban hozhatjuk.

Az amerikai korteselethől érdekes adatokat közöl Mark Twain híres humorista, azon mulattató előadásában, melyben kifejti, hogy ő miért hagyta ott a politikát. Már felléptetése napján ilyenféle dolgokat olvasott a napilapokban: Twain ur! Kiváncsi volnék tudni, hogy bujt ki azon hamis eskü miatti vád alól, melyet X. városban emeltek ön ellen! A vádra, mely légből kapott volt, Twain nem felelt. Pár nap múlva már így beszélt: Twain ur, kegyed még nem felelt nekünk, konok hallgatásos öre vall; azért még egyszer kérdelem: végeztél azon öre-vegyével, kitől minden ebéd után egy egy ezüstkanalát eszpet el, s a zsebében elvitte. Mérges voltam, mondia Twain, de hallgattam. Eközben elkészítet a programbeszéd napja, hát akkor a szószékre egy tucazt mulat gyerek kapaszkodik és „papa”, „papa”, kiáltásokkal ostromolja. Ez is indirekt gyanasítás, miután néger nővel állott volna viszonyban. Akkor aztán megmotta a politikát és ott hagyta.

Furcsa vendéget szállított nemrég egy párisi bérkoscs. Egy délután ugyanis elegánsan öltözött ur áll meg kocsijánál és a Bastilleből hajhát miközben nagy meglegről panaszodik. Ebben a kocsi-s is igazat adott neki, felkaptott a bakra és hajtott, már előre számítván az elégáns ur borralvalójára, mely a párisi „chic”-hez tartozik. De mekkora volt a meglepetés, midőn megállván, a kocsijátan betekintett s abban — Ádámot pillantott meg fügefalevél nélkül, ruháinak semmi nyoma. Elégedett mosolyfal dorzsolte kezeit, s midőn a kocsih haragosan kérde: Hát az én pénzem? így felelt: Ah mi, én kintűnöm érzem magamat! A kocsih jónak látta a divatreformert egyenesen a rendőrséghez szállítani.

Császárjubilaum Braziliában. II. Don Pedro 1881. április 7-én lesz 50 éve trónján. Ennek megünneplésére országsterzte nagyszéri előkészületek folynak — Nemesak Rio de Janeiroban, hanem Bahiában, San-Paulo, Porto Allegre, San Luiz és Olinidában is alakultak ünnepi bizottságok, melyekhez a külföldön élő braziliai alattvalók részéről is számos esztalakozó írat érkezett. A közös megállapodás szerint valami alkalomszerű pompás ajándékkal fogják meglepni. Tekintettel trónralépte idejére, Don Pedro ez idő szerint a világ legtovább uralkodó fejedelme; mert hatéves korától fogva uralkodik. December 2-án lesz 55 éves.

Izsonyu öngyilkosság. A maga nemében páratlan öngyilkosság történt aug. 27-én Szicilia Catanzero nevű városában. A via del Carmine egyik házában hosszabb idő óta lakik Piccoli Rafael garibaldista ex-örngy nevével és gyermekeivel. A legnagyobb nyomorúság uralkodott e házban, mert Piccoli, csak 300 líranyi nyugdíjjal évezett az állam kegyességé révén, s ebből alig tett ki a házbér. Ily körülmények közt nem lehet csodálni, hogy Piccolo életuntá lett s eltekőtte, hogy megölje magát. Bátor férfi lévén, borzasztó módot választott szándokának kivételére. Több napot át egy szeg közsűrűlével foglalkozott s midőn a mult hó 27-én egyedül volt házálójában, az észre sem szögött egy kova-kó segélyére jobbk halántékába verte. Hogy a másik szobában alvó gyermekek meg ne

hallhassák az áttesek zaját, a szög fejt réngyokba burkolta. Mikor éhez nejje a szobába lépett már csak egy eltorzított hullát láthatott. Mód nélkül sokat szenvedhetett s még sem hallott egy jajszójt sem. Emnyé bátorság jobb sorsra lett volna érdemes. A boldogtalant számtalan barátja kísérte az örök nyugalom helyére.

Még egy nagy éhez. Tamer éhez próbája, mely oly nagy feltűnést keltett mindenfelé egyuttal felszínre hozta számos régi történet feleleveníztet is, melyek egyesekről száznak, kik szintén hosszú ideig nélkülöztek minden tápláléktól, de nem haltak bele. A „Corografia ecclesiastica” isztria lap a következő történetet beszéli el: Bizonyos Beitone nevű egyén 1678. dec. 22-én Valmarosába sietett. Egyik vizsgálja az uton szimatolni kezdett s gazdája azon reményben, hogy valamely vadra akadhat előre uszítá azt az erdő felé, maga pedig követte. Az erdőbe mélyen behatolva Bartone egyszerre elveszté szemei elől kutyáját, mely egy barlangnyílásba hatolt. Mint-hogy már sötét is lett jókora látta nem követni a vizsálát, hanem a visszatérésre gondolta. A barlang bejárataul megfordult, de alig pár lépést előre, a föld megcsuszamlott lábai alatt s ő valami mélységbe bukkott alá. Midőn magához tért a bukás folytán szenvedett kábultságból, megkísérlette a mélységtől felhatolni, de minden kísérlete meghiúsult. Kinosan teltek az órák, a napok melyekből végre hetek lettek. Azonban a szabadulás sem maradt el. Kalapja a mélység fölött maradt volt vissza és ezt egy pástörgeyek megalálta, ki megmutatván azt atyjának, ez ráismert Bertone kalapjára. Keresésére indultak az elveszettnek hitt Bertonenak s végre 1679. jan. 20-án ráakadtak. Bertone igen jól volt meggyengülve, de még élt. Tápláléktól huszonkilencez napot át nem vett magához és csak vizet ivott, melyet a mélység egyik tőcsájában talált fel.

Pozsonyban vasárnap tartották a Rudolf trónörökös gyalozeazred lobogójának felszentelési ünnepélyt; ennek megelőzésül szombaton este az ezred zenekara néhány darabot játszott a Palugy szálló előtt, hol János főherceg lakik, a főherceg több tisztelel az ekérőlő hallgatta a zenekar játéka. A zenekar immen Ramberg báró téraparancsnok háza elé vonult s körüját Dierkes ezredes háza előtt fejezte be. Ezalatt a Duna túlsó oldalán nagyszéri túzijáték volt, melynek utolsó pontjáná R. és S. betűk (Rudolf és Stephanie) ragyogtat lángokkal kiírva. A zenekar erre eljátszotta a belga himnusz. Az ünnepélyhez már napok óta folytak az előkészületek. A hidon átjáró közönség tömegesen megállt és esodálkozva nézte a magyar és feteársága zászlókkal fellobogozott ódon váromokat, melynek alakait, úgy roskadozó falait zöld gallyakkal, babérlombokkal díszítették föl. Stephanie belga királyi hercegnőt Tamberg báróné helyettesítette. A felszentelési szertartást nem a hercegnő primás, hanem ennek megbízásából a pozsonyi címzetes püspök, Heiller teljesítette. A löverseny-tizen az emelvényeket fényesen díszítették föl, ezzel szemben volt föllálítva a tábori oltár sátora, melyet a bécs-újhejlyi katonai akadémiától hoztakk. Az ünnepély katonái része körülbelül egy órát vett igénybe, bele nem számítva a mi az istentisztelet lefolyásához szükséges. Stephanie hercegnő egy bécsi csejzéd pompás zászlószalagot rendelt meg, melyet a belga nagykövetség atachája tűzött a lobogóra.

Hallani, hogy nó a fü. Eddig legalább csak „az egyszeri” emberi kiváltság volt: mostantól fogva azonban része lehet benne minden halandónak. Két sziléziai mechanikus: Tomas és Lögel olyan szerkezetet találtak ki, melynek segítségével meg lehet mérni a növények „növeési gyorsaságát.” — A növe pályát összekötött egy mutatóval, mely emelnyű-szerkezetűl fogva ötvenszeres nagyságban ír le minden mozgást a táblán. Ha az érez-mutatót érez-táblán elektromos esengetyűvel hozzák kapcsolatba, a mint a növe pályá mozgatja a mutatót, trilláz a esengő is. E szerint hallani lehet, hogy nó a fü s ha esengő helyett a notredamei haranggal kötik össze a mutatót, hallhatja a síket Quasi-modo is.

Két anya, egy gyermek. Bordeauxban érdekes eset fordult meg a törvényszék zöld asztalán, egy eset, mely élelken emlékeztet azon vitára, melyet Salamon király döntött el. A tényállás a következő: X. ur Y. kisassnyval igen benső viszonyban áll annyira, hogy e viszonyból egy gyermek származott, mely Y. kisassnyu nevére lett bejegyezve, mint törvénytelen gyermek. Egy év múlva a két szerelmes elvált, de a gyermeket X. ur vette magához, mit az anya annyira nem szivesen látott, hogy pört indított gyermeke kiadása iránt, mit X. ur következeten megtagadott. Ez nem igen erkölcsös, de nagyon minnapodi dolog, hanem a java most jön. X. ur ugyanis nemokára elvette Y. kisassnyt, a kivétel értelműleg kimondották, hogy a menyegző előtt két gyermekük volt és pedig egyikök a fentemlített fü, kinek anyjául X. kisassnyu vállalkozott, sőt még rosszul írta be születése napját: február 18-án helyett 8-át. Az apa átadta a fiut nevelésbe és Y. kisassnyról mitsem akart tudni; a kisassny pedig most pör útján kéri vissza gyermekét. Ugyátszik, e hölgyekben az anyai szeretet erősebb a szeméreménél.

Az ál-hercegnő. Nem szippadi hercegnőről szokunk, hanem ismét olyan nagyvilági nőről, ki hercegnő és millioans bírbén állott, bár családjája legfeljebb is nagypajzsi vihető és birtokai a holdban vannak. Története a családok hosszú láncolata, le-főzött ékszeresek, megcsalt divaturnóók és orruk-nál fogva vezetett családok egyes szemei e láncolatnak. A kereskedők hagyományos szokása az, hogy tiszter meggodolják, míg egy szerény körülmények között, elő de becsulesen családunk csak pár forintig hiteleznek, míg olyanok által, kik fellépcsőkkel imponálnak, készségesen hagyják magokat kifosztani. A kalandornál, ki tegnap szállítotná a clairvauxi rendőri bírság elé, hogy egy ideig a nagyban elemelkedjék régi dicsőségéről, nem tett különben mint szoktak tenni az e fajta nők. Nagy név, hangzatos ezim, erlagadó öltözékek képeztek Hamilton hercegnő észkezeit a világ boldontására. Állítása szerint az utolsó Hamilton herceg természetes leánya volt, s bonyolult körülmények a herceg törvényes fiának, tehát testvérenek nevévé tettek, de a rokonság felfedeztetvén, e házasság fel bontották és egy másik Hamilton herceg nevévé tett. Az „ugynevezett” hercegnő 1877-ben jött Párisba, a Grand hotelben lakott egy férfi társaságban, ki állítólag Tundo angol ezreles volt. A fizetés nem tartozott szokási köz, úgy, hogy csak bérkosci tartozása 3000 frankra rugott. Egy év múlva lakást változtattott, s a Champs Elisées egy 10.000 frankos lakását bérelte ki. A Hamilton hercegi családól költött rokonság sokfelé nyitott bírté neki, iparosok és kereskedők könnyen kerültek lepre a langzatos ezimnek. És mi súl ki. A hercegnő egy ismert tengerentuli tolvajni, ki egy angol cipész elvált nejje. Huzájában családért és lopásért már két ízben volt bűntette, azért ment át Franciaországba, hogy reménye volt szedeléséi által magának fényes élet teremteni. A francia bírság nem viseltetvén valami nagy gyöngöszegéggel a cipészszőlő hercegnővé avangizottat kalandornó iránt, öt évi börtön bűntetésére ítélte.

Városunkban meghaltak f. hó 2-tól 8-ig: Kis István gyermeke Gyula, r. k. 1 hetes, rángörves. Némét Erzsébet leánya Anna, r. k. 12 hetes, sorvadás. Balog Mihál gyermeke Mihál, á. h. 7 hetes, gyengeség. Grotta Mihálné, izr. 85 éves, aggkor. Szöllösi Antal gyermeke István, r. k. 2 1/2 éves, sorvadás. Schiller Bernárd, izr. 67 éves, rák. Beesei János leánya Anna, r. k. 2 éves, sorvadás. Pap János leánya Zsófia, h. h. 2 napos, gyengeség. Bisztrín István leánya Teréz, r. k. 1 1/2 éves, rángörves. Nemes Istvánné, h. h. 45 éves, tüdővész. Illes István leánya Julia, r. k. 18 hetes, sorvadás.

Gabon a-árak.

PÁPA:

100 kigr. vagyis métermázsánként.

Buza:	jó 10 frt. 30 kr., közép 9 frt. 70 kr., alsó 9 frt. 40 kr.
Őzcs:	jó 8 frt. 30 kr., közép 7 frt. 70 kr., alsó 7 frt. 50 kr.
Árpa:	j. 7 frt. — kr. k. 6 frt. 50 kr. és a. 6 frt. 60kr.
Zab:	j. 6 frt. — kr. k. 5 frt. 90 kr. és a. 5 frt. 60kr.
Tengeri:	j. 8 frt. 30 kr. k. 8 frt. 15 kr. és a. 8 frt. — kr.
Burgonya:	— frt. — kr. közép 1 frt. 20 kr.
Széna:	j. 2 frt. 60 kr. k. 2 frt. 10 kr.
Zsupj:	j. 2 frt. — kr. közép 1 frt 70 kr.
Pápai, 1880. sept. 10.	SZVOBODA VENCZEL h. polgármester.

Felölő szerkesztő: Bánfi János.

ELEGANS

őszai és téli ruhák
jutányos árakban.

Egy egész őszai öltöny 13—20 frt.
Egy téli kabát 14—20 „
Egy pantoló 3—8 „
Egy pantoló mellénynyel 6—10 „
Egy köpönyeg 14—20 „
Egy reggeli felöltő (Schlafrock) finom 15 „
Egy vadászkatából szövetből csak 6 frt. 50 kr.

Gyermekruhák

téli szövetből:
7 éven felül egész öltöny 9 frttól 12 frtig.
Kisebkek részére 5 frt. 50 krtól 7 frt. 50 krig.

A n. é. közönség pártfogását kérve
tisztelőtel
Koczka László
PÁPAI.